Raad Buitenlandse Zaken d.d. 16 november 2026

Raad Buitenlandse Zaken d.d. 16 november 2026

Aan de orde is het **tweeminutendebat Raad Buitenlandse Zaken d.d. 16 november 2026 (CD d.d. 05/11)**.

De **voorzitter**:
Goedemorgen. Welkom terug. Ik heropen de vergadering. Aan de orde is het tweeminutendebat Raad Buitenlandse Zaken van 16 november. Ik heet de leden van harte welkom, ook de minister. Iedereen is inmiddels in de zaal, dus dan kunnen we starten. Ik begin bij mevrouw Dobbe.

Voordat ik dat doe … Ik vergeet het bijna. Mevrouw Van der Plas heeft niet deelgenomen aan het commissiedebat, maar zou wel graag met een nulminuteninbreng willen deelnemen. Ik kijk naar de collega's of dat akkoord is en ik zie dat dat het geval is. Hartstikke fijn. Dan ga ik nu naar mevrouw Dobbe. Aan u het woord.

Mevrouw **Dobbe** (SP):
Dank u wel. Goedemorgen. In het debat hebben we nog gevraagd naar de uitvoering van onze aangenomen motie over doorgang van het E1-project op de Westelijke Jordaanoever. De aanbesteding van dat project is, voor zover wij weten, twee weken geleden afgelopen, dus de bouw gaat nu beginnen. Deze nederzettingen zijn in strijd met het internationaal recht, splitsen de Westelijke Jordaanoever in twee stukken en maakt het komen tot een Palestijnse Staat nóg moeilijker. Israël trekt zich niks aan van het veroordelen, wat ook door Nederland is gedaan. Daarom is onze motie daarover eerder aangenomen. Het is mij naar aanleiding van het debat nog steeds onduidelijk hoe die motie wordt uitgevoerd. Die motie vraagt de minister om aan te dringen op maatregelen van de EU als het E1-project doorgaat. Gaat de minister dat doen in de Raad? De Kamer vraagt aan de minister wat hij dan gaat doen en bij wie, en wat hij gaat voorstellen. Graag ontvangen we van de minister ook de terugkoppeling van het resultaat, dus wat het aandringen heeft opgeleverd.

Dan heb ik één motie naar aanleiding van het debat.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat Nederland meedoet aan de oefening van de Multinational Force-Ukraine;

constaterende dat politieke besluitvorming nog niet heeft plaatsgevonden maar er wel wordt voorgesorteerd op deelname door Nederland aan deze missie en dat dat verwachtingen schept;

verzoekt de regering uit te dragen dat Nederland niet zal instemmen met deelname aan de Multinational Force-Ukraine van de Coalition of the Willing als dat geen onderdeel is van een vredesakkoord tussen Oekraïne en Rusland en zonder internationaalrechtelijk mandaat;

verzoekt de regering pas op de plaats te maken in deelname aan deze oefening van de Multinational Force-Ukraine totdat politieke besluitvorming in het Nederlandse parlement over deelname aan de Multinational Force-Ukraine heeft plaatsgevonden,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Dobbe.

Zij krijgt nr. 3499 (21501-02).

Mevrouw **Dobbe** (SP):
Dank u wel.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Dan gaan we naar de heer Van Baarle. Gaat uw gang.

De heer **Van Baarle** (DENK):
Voorzitter.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende de walgelijke misdaden die gepleegd worden door de Rapid Support Forces in Sudan, waaronder seksueel geweld, aanvallen op kinderen en minderheden, humanitaire blokkades en het aanrichten van bloedbaden;

constaterende dat deze misdaden onderdeel zijn van een systeem van uitbuiting en ten dienste staan van een oorlogseconomie, het Europees Parlement een oproep heeft gedaan om de RSF als terreurorganisatie aan te duiden en dat deze aanduiding ook kan helpen om de sancties op te voeren;

verzoekt de regering om in Europees verband de mogelijkheden te verkennen om de Rapid Support Forces als EU aan te duiden als terroristische organisatie,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Van Baarle.

Zij krijgt nr. 3500 (21501-02).

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat in het verslag van de RBZ van 12 oktober 2026 valt te lezen dat het Koninkrijk der Nederlanden voornemens is het Verdrag inzake samenwerking op het gebied van drugsbestrijding (Trb. 2000, 34) met de Verenigde Staten te verlengen;

verzoekt de regering om het verdrag waardoor de Verenigde Staten voor surveillancevluchten gebruik kunnen maken van luchthavens op de Caribische delen van ons Koninkrijk niet te verlengen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Van Baarle.

Zij krijgt nr. 3501 (21501-02).

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

verzoekt de regering om bij de komende Raad in te zetten op een eensgezinde, duidelijke en krachtige EU-verklaring richting de Israëlische regering om per direct voldoende humanitaire hulp toe te laten tot Gaza, zodat mensen daar niet creperen in overspoelde tenten,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Van Baarle.

Zij krijgt nr. 3502 (21501-02).

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

verzoekt de regering bij de komende Raden met grote urgentie op te komen voor de humanitaire noden in Gaza deze winter,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Van Baarle.

Zij krijgt nr. 3503 (21501-02).

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

verzoekt de regering om draagvlak te verkennen voor het voorbereiden van gerichte Europese sancties tegen Europese bedrijven die meedoen met een tender voor Israëlische E1-nederzettingen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Van Baarle.

Zij krijgt nr. 3504 (21501-02).

De heer **Van Baarle** (DENK):
Voorzitter, tot slot. Ik wil de minister vragen, want dat werd mij in de beantwoording tijdens het commissiedebat niet geheel duidelijk, hoe hij uitvoering geeft aan de motie die hem vraagt te bepleiten om de leden van de schaduwregering van de RSF op de Europese sanctielijst te zetten.

Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**:
Dank u wel voor uw inbreng. Dan is het woord aan de heer Van Dijk van de SGP.

De heer **Diederik van Dijk** (SGP):
Dank u wel, voorzitter. Ik wil de stemmingslijst graag op de volgende manier verrijken.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat strijdende partijen in Sudan boeren afpersen, illegale heffingen opleggen middels checkpoints en smokkel van Arabische gom via Tsjaad en Zuid-Sudan faciliteren;

overwegende dat het levensonderhoud van Sudanese boeren op het spel staat en financiering van de burgeroorlog moet worden tegengegaan;

overwegende dat de minister toegezegd heeft de situatie in Sudan te agenderen voor de Raad Buitenlandse Zaken van december;

verzoekt de regering zich in te zetten voor Europese sancties tegen individuen of entiteiten die door hun activiteiten in de Arabische gomsector bijdragen aan de oorlogseconomie in Sudan, en de komende tijd te benutten om een concreet sanctievoorstel voor te bereiden,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Diederik van Dijk, Bamenga en Ceder.

Zij krijgt nr. 3505 (21501-02).

De heer **Diederik van Dijk** (SGP):
Dank u, voorzitter.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Ik zie dat u nog een interruptie heeft van de heer Van Baarle. Graag kort. U heeft vandaag ook nog een heel begrotingsdebat Buitenlandse Zaken, dus daar heeft u ook alle gelegenheid. Maar ga uw gang.

De heer **Van Baarle** (DENK):
Ik juich het zeer toe dat collega Van Dijk een motie indient om de oorlogseconomie in Sudan te raken. Veel landen zijn betrokken bij die oorlogseconomie, waaronder de Verenigde Arabische Emiraten. Collega Dobbe en ik hebben een motie ingediend om de regering te verzoeken meer druk te zetten op de Verenigde Arabische Emiraten. Tot mijn spijt stemde de SGP daar niet voor. Juist de Verenigde Arabische Emiraten hebben een rol in die handel in Arabische gom. Kan ik de fractie van de SGP uitnodigen om het pleidooi om meer druk te zetten op de VAE, middels die onderhandelingen over een handelsakkoord, nu ook te steunen?

De heer **Diederik van Dijk** (SGP):
Dank voor deze vraag. Ik begrijp hem ook, want de motie die ik net heb uitgesproken is helder. Wij willen alles uit de kast halen om die bijdrage aan de oorlogseconomie in Sudan tegen te gaan. De positie van de VAE is natuurlijk een hele ingewikkelde, omdat ze op

meerdere borden van belang zijn en we er contacten mee onderhouden. Wij sluiten het verder onder druk zetten van dit land dus zeker niet uit, om hierin een goede rol te spelen, maar we laten het ook wel enigszins over aan de wijsheid van de minister. Op welk moment moet je drukken en wat betekent dat voor andere geopolitieke borden waarop geschaakt wordt? We geven dus enig vertrouwen aan de minister om hier op een wijze manier mee om te gaan.

De heer **Van Baarle** (DENK):
Over de wijsheid van welke minister dan ook zal ik geen waardeoordeel geven, maar in het geval van de onderliggende motie was de appreciatie van de betreffende minister "oordeel Kamer" en alsnog stemde de SGP tegen. Nogmaals dus het pleidooi richting mijn collega. Als u dit onderwerp belangrijk vindt — dat juich ik toe — zou het goed zijn om de pleidooien van mij, mevrouw Dobbe en anderen om de druk richting de VAE op te voeren, te steunen. Het is een appel in uw richting.

De heer **Diederik van Dijk** (SGP):
Dank voor het appel. Daar slaan we ook graag acht op. De problematiek is het waard. Wij beraden ons altijd heel zorgvuldig op moties, ook op eventuele nieuwe moties, om het juiste te doen, dus bedankt voor dit appel.

Dank, voorzitter.

De **voorzitter**:
Dank u wel. U was aan het einde van uw inbreng gekomen. Daarmee hebben we ook de laatste spreker gehad, want er zijn nog een aantal collega's aanwezig, namelijk de heer Van Lanschot, mevrouw Rajkowski, de heer Hoogeveen en mevrouw Van der Werf, maar zij hebben allen aangegeven dat ze op dit moment geen inbreng zullen doen. Zij hebben een inbreng van nul minuten. Ik kijk dus naar de minister: hoelang denk hij nodig te hebben? Tien minuten, begrijp ik. We schorsen voor tien minuten. We zijn dus om 11.00 uur terug.

De vergadering wordt van 10.49 uur tot 11.00 uur geschorst.

De **voorzitter**:
Goedemorgen. Ik wil iedereen vragen om weer plaats te nemen. De minister is ook terug en is klaar om te starten met de beantwoording van de gestelde vragen en de appreciatie van de moties. Ik zie dat bijna iedereen er is. Ik wacht nog een ogenblik en dan geef ik het woord aan de minister. Ik stel voor dat u begint, minister.

Minister **Berendsen**:
Dank u wel, voorzitter. Ik ga eerst even in op de twee gestelde vragen over de uitvoering van moties. Mevrouw Dobbe had een vraag over de E1-situatie. Nederland zet zich in voor sancties tegen gewelddadige kolonisten en organisaties, in lijn met de relevante moties. Onze eisen richting Israël, ook over het E1-project, zijn ongewijzigd. Zoals ik in het debat heb gezegd, wil Nederland dat EU-maatregelen op tafel blijven en dat we druk op Israël blijven houden. Dat blijft ook mijn inzet in de Raad, dus ik zeg toe dat ik in de komende RBZ wederom aandacht zal vragen voor druk op Israël om dit project te stoppen. Dat doen we met gelijkgezinden. Ik heb in het debat ook aangegeven dat we op dit moment op EU-niveau nog in de situatie zitten dat men, zo net na de verkiezingen in Israël, afwacht wat de ontwikkelingen daar zullen zijn.

De **voorzitter**:
Daar is een vraag over van mevrouw Dobbe. Ik stel voor dat u maximaal twee interrupties pleegt, want u heeft vandaag ook nog een begrotingsdebat over Buitenlandse Zaken waarin u nog veel meer ruimte heeft. Aan u het woord.

Mevrouw **Dobbe** (SP):
Dat klopt, maar ik heb een heel concrete vraag gesteld over een motie die is aangenomen. Deze minister zegt: we zetten ons in voor sancties tegen gewelddadige kolonisten. Daar vroeg ik niet naar, maar dat is wel heel goed. Deze minister zegt: we blijven aandacht vragen voor druk op het stoppen van het E1-project. De motie was echter heel specifiek. De motie vroeg om binnen de Europese Unie voor maatregelen te pleiten als het E1-project doorgaat. Voor welke maatregelen gaat deze minister pleiten?

Minister **Berendsen**:
Binnen de Europese context pleiten wij al langer voor een breed pakket aan maatregelen om de druk op Israël op te voeren. Dat blijf ik doen, zoals meerdere malen in het debat met de Kamer gezegd. De context blijft uiteindelijk hetzelfde. Wat betreft het verkrijgen van meerderheden voor maatregelen voor het verder opvoeren van de druk geldt dat we op dit moment in een periode net na de Israëlische verkiezingen zitten. Veel landen willen aankijken met wat voor nieuwe plannen de Israëlische regering gaat komen.

De **voorzitter**:
Mevrouw Dobbe, tot slot.

Mevrouw **Dobbe** (SP):
Dat kan zo zijn, maar deze motie vraagt om binnen de Unie te pleiten voor maatregelen op het moment dat het E1-project doorgaat. Het E1-project lijkt door te gaan. De aanbesteding is afgelopen, dus de bouw kan beginnen. Dan zegt deze minister: we pleiten al langer voor een breed pakket aan maatregelen. Maar welke maatregelen gaat deze minister voorstellen naar aanleiding van deze motie om het E1-project te stoppen? Welke maatregelen zijn dat dan? Gaat u naar de Raad en zegt u dat u een breed pakket aan maatregelen wil en laat u het daar dan bij? Of gaat u ook maatregelen benoemen?

Minister **Berendsen**:
Druk op Israël voor gedragsverandering is niet specifiek op één puntje gericht. Die druk is gericht op nederzettingenbeleid en de humanitaire situatie in Gaza. Het is niet zo dat één maatregel ervoor zorgt dat er op één specifiek onderwerp een gedragsverandering gaat komen. Er is in algemene zin druk op Israël nodig voor gedragsverandering. Voor het brede pakket aan maatregelen verwijs ik ook naar het gezamenlijke statement dat wij met een aantal grote landen over de specifieke E1-situatie hebben uitgebracht.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Ik stel voor dat u verdergaat.

Minister **Berendsen**:
De heer Van Baarle vroeg naar de uitvoering van de motie over het op de sanctielijst zetten van leden van de schaduwregering van de RSF. Die hebben wij destijds ontraden, maar ze is aangenomen. Dat betekent dat wij daarop inzet plegen binnen de versterkte Nederlandse inzet op een EU-sanctieregime. Het probleem van sancties tegen individuele personen is dat ze een verrassing moeten zijn. Ik kan dus niet verder ingaan op individuele gevallen, situaties en voornemens. Wij voeren deze motie uit.

De **voorzitter**:
De heer Van Baarle, een korte vraag.

De heer **Van Baarle** (DENK):
Een korte vraag. De minister zegt: wij voeren deze motie uit. Dit is niet zo'n grote verrassing meer, want het staat in de motie. Daarnaast kan ik me voorstellen dat de minister niet alles kan zeggen. Wordt deze motie serieus uitgevoerd, in het bredere scala van voorbereidend

ambtelijk overleg tot het zoeken van draagvlak bij andere Europese landen en het verkennen van juridische mogelijkheden? Moet ik het antwoord van de minister zo horen?

Minister **Berendsen**:
Elke motie die wij uitvoeren, voeren wij serieus uit. Dit is inderdaad onderdeel van een brede inzet die we in de Raad op Sudan plegen en de bredere zorgen die daarover leven. Dit soort drukmiddelen horen daar ook bij.

De **voorzitter**:
Tot slot, de heer Van Baarle.

De heer **Van Baarle** (DENK):
Tot slot. Ik vroeg niet naar onderdelen van een bredere inzet. We hebben een bredere inzet, maar ik vind dat we hier specifiek op moeten drukken. Dit is een specifiek punt waar we nu specifiek op kunnen inzetten. Wordt daar nu, op dit moment, specifiek uitvoering aan gegeven? Wordt er langs de verschillende wegen die ik net heb genoemd druk gezet?

Minister **Berendsen**:
Ja, als onderdeel van een bredere inzet en omdat dit ook voor Nederland een prioritair dossier is. We vragen aandacht voor Sudan en zetten druk om hier oplossingen voor te vinden. Nogmaals, ik kan daar niet meer over zeggen, omdat het verrassingseffect van individuele sancties weg is als we hier gaan bespreken wat de inzet is en wat daarvan eventueel het resultaat is.

De **voorzitter**:
Oké. Dan gaat u naar de appreciaties, denk ik.

Minister **Berendsen**:
De motie op stuk nr. 3499, over de oefening van de Multinational Force-Ukraine, ontraad ik, met verwijzing naar het debat. We hebben daar uitgebreid over gedebatteerd.

De **voorzitter**:
De motie op stuk nr. 3499 wordt ontraden.

Minister **Berendsen**:
Ook de motie op stuk nr. 3500 ontraad ik. Ook dit punt is in het debat uitgebreid aan de orde gekomen. Het ontraden van de motie heeft te maken met het feit dat plaatsing op de EU-terrorismelijst moet voldoen aan juridische vereisten en unanimiteit. De juridische basis ontbreekt hier. In het brede palet blijven wij natuurlijk inzetten — ik verwijs naar wat we net zeiden — op bredere druk op de situatie in Sudan en de spelers die daarin een rol hebben.

De **voorzitter**:
Ook de motie op stuk nr. 3500 wordt ontraden. De heer Van Baarle heeft daar nog een korte vraag over.

De heer **Van Baarle** (DENK):
Het Europees Parlement durft het met de minister oneens te zijn, want het heeft hier wél toe opgeroepen. Het Europees Parlement zegt dat de juridische grondslag er wél zou zijn. In de motie wordt gevraagd om de plaatsing op de terrorismelijst te verkennen. De minister is heel stellig. Ik zou hem willen vragen waar zijn stelligheid op is gebaseerd, want ...

De **voorzitter**:
Dat is uw vraag. De minister.

De heer **Van Baarle** (DENK):
… blijkbaar wil men het in het Europees Parlement wél doen.

De **voorzitter**:
Ja, dat is duidelijk. De minister.

Minister **Berendsen**:
Ik ken het Europees Parlement als een zeer diverse groep mensen, maar in meerderheid hebben zij die resolutie aangenomen. Op basis van het juridisch advies dat ik gekregen heb, ontbreekt de juridische basis om dit te doen. Het tweede element, dat ik ook steeds genoemd heb, is dat er, als we dat zouden willen doen, unanimiteit nodig is. Op dit punt zie ik geen unanimiteit.

De **voorzitter**:
Dank u wel. We gaan door naar de motie op stuk nr. 3501.

Minister **Berendsen**:
De motie op stuk nr. 3501 ontraden we. Het is juist de inzet van Nederland geweest om dit verdrag voort te zetten.

De **voorzitter**:
De motie op stuk nr. 3501 wordt ontraden.

Minister **Berendsen**:
De motie op stuk nr. 3502 geef ik oordeel Kamer.

De **voorzitter**:
De motie op stuk nr. 3502 krijgt oordeel Kamer.

Minister **Berendsen**:
Ook de motie op stuk nr. 3503 geef ik oordeel Kamer. Beide moties gaan over de situatie in Gaza.

De **voorzitter**:
De motie op stuk nr. 3503 krijgt oordeel Kamer.

Minister **Berendsen**:
De motie op stuk nr. 3504 ontraad ik, ook met verwijzing naar het debat. We hebben daar uitgebreid over gesproken. Wij zetten in op een ontmoedigingsbeleid.

De **voorzitter**:
De motie op stuk nr. 3504 wordt ontraden.

Minister **Berendsen**:
De motie op stuk nr. 3505 geef ik oordeel Kamer.

De **voorzitter**:
De motie op stuk nr. 3505 krijgt oordeel Kamer.

Dat waren alle appreciaties op de ingediende moties. Dank aan de minister. Heeft u nog een laatste punt?

Minister **Berendsen**:
Ja, voorzitter, excuses daarvoor. Ik zie dat het bijna 11 minuten over 11 is, op de 11de van de 11de. Dit betekent dat in een groot deel van Nederland het startschot wordt gegeven voor het carnavalsseizoen. Namens het kabinet wil ik niet alleen alle mensen die dat vieren een

geweldig carnavalsseizoen toewensen; met name ook al die duizenden vrijwilligers die dit feest in allerlei gemeenschappen mogelijk maken, wil ik hartelijk danken.

(Geroffel op bankjes)

De **voorzitter**:
Mooi. Een prachtige timing. Ik denk dat ik namens de hele Kamer hetzelfde kan zeggen. Dat heeft u goed gedaan. Dank u wel.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**:
Daarmee zijn we aan het einde gekomen van dit tweeminutendebat. Ik schors voor een ogenblik. Daarna zal de vergadering worden hervat met de begroting van Buitenlandse Zaken.